

§ 12. Motion om tryggare anställningar och goda arbetsvillkor ger bättre välfärd och säkrare verksamheter

Dnr 1.6-340/2020

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-09-11.

Äldrenämnden har på remiss från kommunstyrelsen fått en motion av Karin Wanngård (S) om tryggare anställningar och goda arbetsvillkor ger bättre välfärd och säkrare verksamheter.

I motionen föreslås att äldrenämnden får i uppdrag att revidera förfrågningsunderlagen för hemtjänst och åter ställa krav på heltid som norm. Skribenten föreslår vidare att Stockholms stad inför en målsättning om att minst 90 procent av de anställda ska ha en fast tjänst och att heltid är norm.

Däröver föreslås att kommunfullmäktige uttalar att särskilda avtalsvillkor avseende lön och pensionsrättigheter i nivå med kollektivtal ska tillämpas vid upphandlingar.

Kommunfullmäktige föreslås också ge kommunstyrelsen i uppdrag att initiera en oberoende granskning för att analysera tillgång till skyddsmaterial samt inrätta ett personal- och jämställdhetsutskott.

Förvaltningen anser är att det sker en regelbunden översyn av förfrågningsunderlagen vid förnyade upphandlingar. I nuvarande förfrågningsunderlag ska utföraren, för att öka kontinuiteten, eftersträva att personalen erbjuds heltid och fast anställning. Även i egen regi arbetar staden för att öka antalet heltidsanställda med tillsvidareanställningar utifrån verksamhetens behov och förutsättningar.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) lade fram ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Erik Slottner (KD) ställde de två förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservation

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) reserverade sig mot beslutet till förmån för deras eget förslag till beslut enligt följande:

1. Bifalla motionen
2. Därutöver anföra följande.

Staden är en av landets största arbetsgivare och behöver en aktiv personalpolitik. I en stor stad som Stockholm krävs ett strategiskt arbete på högsta politiska nivå för att förändra verkligheten och personal- och jämställdhetsutskottet bör därför återinrättas.

Anställningsvillkoren i framförallt kvinnodominerade sektorer behöver förbättras, bland annat när det gäller hur arbetet organiseras och fördelas. Särskilt gäller det ett fortsatt arbete för rätt till heltid och tryggare anställningar. På jämställdhetsfrågan ligger inte svaren i individuella lösningar. Strukturella problem kräver kollektiva och skarpa progressiva förslag.

Vi står inför stora rekryteringsbehov och behöver vara en attraktiv arbetsgivare. Som ett led i det behöver vi kunna erbjuda heltid och goda arbetsvillkor. Rätten till en fast heltidsanställning med schyssta arbetsvillkor och en lön man kan leva på är en viktig jämställdhetsfråga. Fortfarande lever många kvinnor under alltför svåra ekonomiska förhållanden. Hälften av kvinnorna i traditionella arbetaryrken jobbar deltid och den främsta anledningen till detta är att de inte får en heltidsanställning. Som jämförelse är motsvarande andel för män i arbetaryrken 15 %. I andra hand är anledningen till kvinnor i deltidsarbete att arbetet är för tungt för att klara av på heltid.

Även visstidsanställningar i form av timavlönad personal bidrar till ökad ojämställdhet. Trots att tanken är att timanställda ska användas vid korttidsfrånvaro utgör gruppen alltför ofta en stor del av grundbemanningen i många av stadens ofta kvinnodominerade verksamheter. Inom äldreomsorgen utförs

nästan en fjärdedel av den arbetade tiden av timanställda. Oftast betalas semesterersättning ut på lönen, vilket i praktiken gör att många inte har råd att ta semester, då dessa pengar går in i den vanligtvis redan hårt ansträngda vardagsbudgeten. Andra anställningsförmåner som följer med fasta heltidsanställningar saknas också. Benägenheten att stanna hemma vid sjukdom minskar och så även möjligheten att ta del av kompetensutveckling samt incitamenten att larma när något är fel.

Genom att skapa attraktiva villkor och erbjuda intressanta jobb kan vi som arbetsgivare attrahera medarbetare med rätt kompetens och trygga kompetensförsörjningen för framtidens välfärd. Det är ytterst angeläget med tanke på den rådande kompetensbristen. Ur en kontinuitetsaspekt är fasta anställningar att föredra även för arbetsgivare.

År 2014-2018 startades arbetet med att förbättra arbetsvillkoren genom rätt till kollektivavtal, heltid, rimliga scheman och en bra löneutveckling. Låglönesatsningar gjordes, inriktningen var att fasta anställningar och heltid skulle vara norm i staden samt att AVA-anställningar skulle minimeras. Stadens program för upphandling och inköp uppdaterades med att staden, så långt det är ändamålsenligt och möjligt enligt lag, ska ställa krav på särskilda kontraktsvillkor i nivå med svenska kollektivavtal. Detta krav mildrades vid den senaste revideringen och först var alla skrivningar om kollektivavtalsliknande villkor helt strukna ur programmet. Nu är stycket kompletterat med att kraven ska vara rimliga och relevanta, och jag vill gärna återigen påminna om att krav på arbetskläder och omklädningsrum varken ansågs rimliga eller relevanta enligt de borgerliga i debatten som då fördes. Den dåvarande borgerliga oppositionen argument var att det hämmade småföretagandet. Är det något jag hoppas att även den borgerliga majoriteten lärt sig det senaste året är att vi inte kan fortsätta sätta företagets bästa före patientsäkerheten och våra anställda.

Det är också värt att notera att lagstiftningen inte är lika långtgående som den tillämpning som staden valt att hävda exempelvis i fråga om förfrågningsunderlaget i LOV-upphandlingen av hemtjänst. Där ställdes också krav på en pension i nivå med avtal vilket garanterar att de som jobbar med våra äldre själva får en värdig ålderdom.

§ 13. Motion om att utöka stödet till organisationen Volontärbyrån

Dnr 1.6-385/2020

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-08-26.

Äldrenämnden har på remiss från kommunstyrelsen fått en motion av Peter Wallmark (SD) om att utöka stödet till organisationen Volontärbyrån.

I motionen föreslås att det utreds hur ett idéburet offentligt partnerskap kan initieras med Volontärbyrån i syfte att ge stöd till äldre utsatta stockholmare.

Äldrenämnden har sedan 1 januari 2020 ett IOP-avtal (Idéburet Offentligt Partnerskap) med Volontärbyrån. Uppdraget är att förse ideella föreningar med volontärer. De ska främja en utveckling där fler stockholmare vill engagera sig för äldre. Äldreförvaltningen kommer under hösten att utvärdera arbetet med Volontärbyrån för att därefter ta ställning till utveckling av uppdraget.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottnér (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltnings förslag.

Särskilt uttalande

Ledamoten Leif Söderström (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi anser att staden ska ha en aktiv roll i att främja organisationer vars arbete syftar till att hjälpa utsatta äldre. Det är därför glädjande att äldreförvaltningen ser positivt på och har inlett ett samarbete med Volontärbyrån.